

LAUDATE DEUM

1. ”PRIS GUD FOR ALLE HANS SKABNINGER”. Det var det budskab, som den hellige Frans af Assisi forkyndte med sit liv, sine salmer og alle sine gerninger. På den måde genoptog han opfordringen fra de bibelske salmer og afspejlede Jesu følelser over for sin Faders skabninger: ”Læg mærke til, hvordan markens liljer gror; de arbejder ikke og spinder ikke. Men jeg siger jer: End ikke Salomo i al sin pragt var klædt som en af dem” (Matt 6,28-29). ”Sælges ikke fem spurve for to skilling? Og ikke én af dem er glemt af Gud” (Luk 12,6). Hvordan kan vi lade være med at beundre den kærlighed, Jesus nærer til alle de væsener, der ledsager os på vejen?

2. Otte år er gået, siden jeg udgav Encyklikaen *Laudato si'*, da jeg ønskede at delagtiggøre jer, mine brødre og søstre på vores lidende planet, i mine inderlige bekymringer med hensyn til bevarelsen af

vores fælles hjem. Men i tidens løb er jeg blevet klar over, at vores reaktioner ikke har været tilstrækkelige, eftersom den verden, vi lever i, er ved at smuldre og måske nærmer sig et sammenbrud. Ud over denne mulighed hersker der ingen tvivl om, at virkningen af klimaforandringen vil blive mere og mere skadelig for mange menneskers liv og familier. Vi kommer til at mærke disse virkninger inden for områder som sundhed, beskæftigelse, adgang til ressourcer, boliger, tvungne folkevandringer, etc.

3. Det drejer sig om et globalt socialt problem, der er uløseligt forbundet med menneskelivets værdighed. USA's biskopper har udtrykt den sociale mening med vores bekymring over klimaforandringen på en rigtig god måde, der rækker ud over en udelukkende økologisk indfaldsvinkel, fordi "vores omsorg for hinanden og vores omsorg for jorden hænger nøje sammen. Klimaforandringen er en af de største udfordringer, som vores lokale samfund og verdenssamfundet står over

for. Virkningerne af klimaforandringen går ud over de mest sårbare mennesker, såvel herhjemme som rundt i hele verden”.¹ De biskopper, der var samlet til Synoden for Amazonas sagde ganske kort det samme: ”Angreb på naturen har konsekvenser for folks liv”.² Og for på overbevisende måde at udtrykke, at det ikke længere er et underordnet eller ideologisk spørgsmål, men et drama, der skader os alle, fastslog de afrikanske biskopper, at klimaforandringen åbenlyst er ”et tragisk eksempel på strukturmæssig synd”.³

4. Den overvejelse og de oplysninger, vi har kunnet samle sammen fra disse sidste otte år, gør os i stand til at præcisere og fuldstændiggøre det, som vi kunne fastslå for nogen tid siden. Af den grund, og

1. *USA's Bispekonference, Global Climate Change Background, 2019.*

2. *Speciel Samling ved Bispesynoden for Pan-Amazonas, Final Document, oktober 2019, 10: AAS 111 (2019), 1744.*

3. *Symposium ved Bispekonferencen for Afrika og Madagascar (SECAM), African Climate Dialogues Communiqué, Nairobi, 17. oktober 2022.*

fordi situationen nu er endnu mere presserende, har jeg ønsket at dele disse sider med jer.

I. DEN GLOBALE KLIMAKRISE

5. På trods af alle forsøg på at benægte, skjule, tilsøre eller relativisere problemet, så er tegnene på klimaforandring her og bliver til stadighed tydeligere. Ingen kan ignorere det faktum, at vi de sidste år har været vidne til ekstreme vejrfænomener, hyppige perioder med usædvanlig varme, tørke og andre nødråb fra jorden, som kun er nogle få håndgribelige udtryk for en tavs sygdom, der påvirker os alle. Det er klart, at ikke enhver konkret katastrofe straks skal tilskrives den globale klimaforandring. Det er ikke desto mindre verificerbart, at visse klimaforandringer fremkaldt af menneskene i høj grad forøger sandsynligheden for ekstreme fænomener, der bliver hyppigere og voldsommere. Vi ved således, at

hver gang den globale temperatur stiger med 0,5°C, stiger intensiteten og hyppigheden af kraftig regn og oversvømmelser i nogle områder og alvorlig tørke i andre, ekstreme hedebølger nogle steder og ligeledes kraftigt snefald andre steder.⁴ Hvis vi hidtil kunne have hedebølger flere gange om året, hvad vil der så ske, hvis den globale temperatur stiger med 1,5°C, hvilket vi nærmer os? Hvis den stiger over 2 grader, vil indlandsisen på Grønland og en stor del af Antarktis⁵ smelte fuldkommen med enorme alvorlige konsekvenser for alle.

4. Jf. Intergovernmental Panel on Climate Change (IPPC), *Climate Change 2021, The Physical Science Basis*, Cambridge and New York, 2021, B.2.2.

5. Jf. ID., *Climate Change 2023, Synthesis Report, Summary for Policymakers*, B.3.2. For the 2023 Report, see https://www.ipcc.ch/report/ar6/syr/downloads/report/IPCC_AR6_SYR_SPM.pdf.

Modstand og forvirring

6. I de senere år er der mange, der har ladet hånt om disse kendsgerninger. De fremkommer angiveligt med pålidelige videnskabelige data, som at planeten altid har haft og vil få perioder med afkøling og opvarmning. De glemmer at nævne en anden relevant kendsgerning: Det, som vi for tiden oplever, er en usædvanlig acceleration af opvarmningen, der sker i et sådant tempo, at det kun vil tage én generation – ikke århundreder eller årtusinder – at konstatere det. Havoverfladernes stigning og gletsjernes smeltning kan let observeres af et menneske i løbet af dets liv, og om få år vil mange befolkningsgrupper sandsynligvis blive nødt til at flytte til et andet sted på grund af disse begivenheder.

7. For at latterliggøre dem, der taler om global opvarmning, bliver der henvist til, at der med mellemrum opstår perioder med ekstrem kulde. Man